

THÉO VAN RIJSSELBERGHE,

DOOR KAREL VAN DE WOESTIJNE.

Als ik deze stoere gestalte zie, gestuikt van nek en bonkig van schouders, en dit hoofd vol wil en wijsheid, scherpzinnigheid en beradenheid, begrip en beleid, waarvan de blikken, beslist maar nadenkend, vorschend maar betrouwend, de verte tegenkijken: hoe zoude ik niet denken, bij dit portret van Théo van Rijsselberghe, misschien minder om onmiddellijke gelijkenis — zij bestaat! — dan om de voorstellings-waarde van beider uitzicht en de geestelijke dracht, — hoe zoude ik niet denken aan onzen Gentschen Man van het Belfort? Verwezen thans tot grauwe eenzaamheid zijne onaandroerbare grootscheit, want verweerd en verwond aan elken knook der knoestig-hoekige gedaante, kan men hem heden zien tusschen de

barstige zerken en verbrokkelde kapiteelen, de schuinende zuilen en verbazend-jong stijgende en neigende boog-gaanderijen, die de bebraamde en beveilde puinen der Sint-Baafs-abdij, in 't dicht-ruige gras der binnentuinen, waar zwart de sparren rijzen en de fluister-klatering van een ahorn, maken tot een museum van plaatselijke gedenksteenen. Hij staat er, de Man van het Belfort, on-aantastelijk-stoer en ongenaakbaar-bral; hoe

gehavend ook, de eenige die, in volle gestalte en op de hoogte welke hoort bij zijne waardigheid, overeind bleef tusschen, bóven, óver dit uiteen-geslagen Leven, dat schoon nog is alleen als een doode maagd

en als een verwonnen krijger. Maar hij is niet dood, nij. Met den strakken blik van den spiedenden soldaat en van den contemplatieven monnik, gebiedt als 't ware zijn onvergankelijk-Gentsche wil — onvergankelijk door brutalen ijver en teedere koppigheid —, heerscht zijn dubbelzinnige geest die 't goede bereiken wil, al was 't door de oneerlijkste middelen — die geest is Gentsch, en als ijzer dat plooibaar wordt in den gloed en harder bij 't verkoelen, en tot staal als men er koud water op giet, — gebiedt en

heerscht hij over puinen, die een Klooster waren, en eene Kazerne. Eginhard bekleedde er de Abts-waardigheid; de benden van Alba stichtten er omheen huizekens van plezier en infamije; hij staat er in eeuwigheid, de mystieke en hardnekkige, de blij-geestige en stout-moedige, de brandende en koele Gentenaar.

Want heeft hij niet eeuwen gestaan, vroeger, onder de bete van zon en van vorst; gezweept en doorstriemd van wintersche winden; door-

THÉO VAN RIJSSELBERGHE.